

3837030 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : พยาบาลสาธารณสุข ; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร)

คำสำคัญ : การให้คำแนะนำแบบมีส่วนร่วม / ความเชื่อด้านสุขภาพ / พฤติกรรมการดูแลตนเอง / การป้องกันโรคเบาหวาน / ประชาชนกลุ่มเสี่ยง

วิทยารณ ถิมเจริญ : ผลของการให้คำแนะนำแบบมีส่วนร่วมต่อความเชื่อด้านสุขภาพ และพฤติกรรมในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันโรคเบาหวานของประชาชนกลุ่มเสี่ยงในตำบลไสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี (THE EFFECT OF PARTICIPATORY GUIDANCE ON HEALTH BELIEF AND SELF CARE BEHAVIOR FOR PREVENTION IN DIABETES MELLITUS RISK PEOPLE IN THOMBON SANOLOY , BANGBUATHONG DISTRICT NONTHABURI PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : จรรยา เสี่ยงเสนาะ , M.P.H., วิไล กุศลวิศิษฎ์กุล , วท.ม.(ชีวสถิติ), เรวดี จงสุวัฒน์, Ph.D. 137 หน้า. ISBN. 974-662-061-4

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้คำแนะนำแบบมีส่วนร่วมในประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อโรคเบาหวานต่อการเปลี่ยนแปลงความเชื่อด้านสุขภาพ พฤติกรรมการดูแลตนเองและค่านิยมวลกาย โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีความเชื่อด้านสุขภาพของเบคเกอร์ (Becker - Health Belief Model Theory) ทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็ม (Orem's Self - Care Theory) และการให้คำแนะนำแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guidance) กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อโรคเบาหวานจำนวน 74 คนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลไสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2541 ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด แบ่งกลุ่มตามพื้นที่อยู่อาศัย จัตุเทศและศาสนา แบ่งเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 37 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมการให้คำแนะนำแบบมีส่วนร่วม 2 ครั้ง และกลุ่มเปรียบเทียบไม่ได้รับคำแนะนำแบบมีส่วนร่วม ระยะเวลาการวิจัย 9 สัปดาห์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ความเชื่อด้านสุขภาพ ความรู้ในการดูแลตนเอง บันทึกพฤติกรรมด้านการปฏิบัติในการดูแลตนเองและชั่งน้ำหนัก ก่อนและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ ทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติ paired t-test และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อโรคเบาหวานที่ได้รับคำแนะนำแบบมีส่วนร่วมมีคะแนนเฉลี่ยความเชื่อด้านสุขภาพ พฤติกรรมในด้านความรู้และการปฏิบัติในการดูแลตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบและมีค่านิยมวลกายต่ำกว่าก่อนการทดลองและต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) จากผลการวิจัยแสดงว่าการให้คำแนะนำแบบมีส่วนร่วม ทำให้ความเชื่อด้านสุขภาพ พฤติกรรมการดูแลตนเองและค่านิยมวลกายของประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อโรคเบาหวานดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับคำแนะนำแบบมีส่วนร่วม ดังนั้นจึงควรนำการให้คำแนะนำแบบมีส่วนร่วมไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันโรคเบาหวานในหมู่บ้านอื่นๆและประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อโรคไม่ติดค่ออื่น ๆ ต่อไป